

ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี

Work Efficiency of Village Headmen in Phetchaburi Province

พิมพรภัส พวงดอกไม้¹ วันวิชิต บุญโปร่ง² และอาทิมา ชื่นจิตร์³

Pimlaphat Pluangduakmai¹, Wanwichit Boonprong² and Atima Chuenjit³

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต¹

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต^{2,3}

SMaster of Political Science Programme in Politics and Government, Faculty of Political Science, Rangsit University¹

Faculty of Political Science, Rangsit University^{2,3}

Corresponding author, E-mail: atima.c@rsu.ac.th³

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี และ 2) เปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ตามความเห็นของกลุ่มประชาชน กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 400 คน ได้จากการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance) การทดสอบแอลเอสดี (LSD test)

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสาร รองลงมา คือ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่มีเพศ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการทำงาน, ผู้ใหญ่บ้าน, จังหวัดเพชรบุรี

ABSTRACT

The study examines the work effectiveness of village headmen in Phetchaburi Province. The aims are to assess their overall performance and to analyze the impact of various personal aspects on their efficiency. The research used a sample of people aged 18 and over, from Phetchaburi Province, chosen using accidental sampling. A five-point rating scale questionnaire served as the study tool. The data were examined using statistical techniques, including percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance, and the LSD test.

The findings demonstrate that the public generally regards the job effectiveness of village headmen in Phetchaburi Province as high. The most highly regraded part of their performance is communication, followed by their job obligations. The element with the lowest rating is village development.

The hypothesis testing findings indicate that individuals in Phetchaburi Province, differentiated by age, education level, and employment, had considerably varied attitudes about the job effectiveness of village headmen. The differences are statistically significant at the 0.05 level, consistent with the study hypothesis. Nonetheless, there are no substantial disparities in view attributed to gender or monthly income. This indicates that these variables do not affect the assessment of the job efficiency of village headmen in the province.

Keywords: Work Efficiency, Headmen, Phetchaburi Province

บทนำ

การบริหารราชการแผ่นดินของไทย ประกอบด้วยการบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับการบริหารราชการส่วนภูมิภาคมีโครงสร้างการบริหารงานอย่างการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่ทำให้การทำงานของราชการสามารถเข้าถึงประชาชนได้ ผ่านหน่วยการปกครองที่เล็กที่สุดอย่าง “หมู่บ้าน” การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการครั้งแรก ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) นอกจากนี้ กฎหมายได้กำหนดให้แต่ละหมู่บ้านเลือกบุคคลขึ้นมาดำรงตำแหน่ง “ผู้ใหญ่บ้าน”

ในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดไว้ในมาตรา 27 ซึ่งเป็นหน้าที่ด้านการปกครอง เช่น การอำนวยความสะดวกและการรักษาความสงบภายในหมู่บ้าน การรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของหมู่บ้านเพื่อแจ้งต่อหน่วยงานราชการ การประสานงานกับหน่วยงานราชการต่างๆ รวมถึงการประชาสัมพันธ์เรื่องต่าง ๆ ของทางราชการให้ประชาชนในหมู่บ้านได้ทราบ เป็นต้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้ใหญ่บ้านมีฐานะเป็นผู้ช่วยนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ในหมู่บ้านของตน นอกจากนี้ ในมาตรา 28 ของพระราชบัญญัตินี้ยังกล่าว ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจและหน้าที่ด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญา เช่น การจับกุมผู้กระทำความผิดหากเป็นเหตุซึ่งหน้า การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานที่ออกหมายสั่งให้ค้นหรือยึด เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่บ้านในพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ซึ่งได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมนับถึงปี พ.ศ. 2553 มีการแก้ไขรวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง โดยรายละเอียดการแก้ไขแบ่งเป็น การแก้ไขคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้าน อำนาจและหน้าที่ วาระการดำรงตำแหน่ง การมีตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ค่าตอบแทน รวมถึงการห้ามยกเลิกตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน (ปริญญ์ ทัศนีเอก, 2553) และการเปลี่ยนแปลงครั้งล่าสุดตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 102/2557 โดยเป็นการเพิ่มอำนาจหน้าที่ของตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในการรักษาความสงบเรียบร้อย การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ขึ้นอยู่กับการบริหารทางการเมืองการปกครองในแต่ละช่วงเวลา

ภายหลังการเกิดขึ้นของรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 และการประกาศใช้พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ความต้องการให้เกิดการกระจายอำนาจทางการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นทางการมากขึ้น ผลของการดำเนินการดังกล่าวทำให้ประชาชนในแต่ละพื้นที่สามารถเลือกและกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองผ่านกระบวนการเลือกตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตน รวมถึงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทรัพยากร งบประมาณ และการบริหารองค์กรของตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตนได้ ตัวอย่างที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงกำนัน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากตำแหน่งเหล่านี้ไม่สอดคล้องกับนโยบายเรื่องการกระจายอำนาจของรัฐบาลในขณะนั้น ทำให้กรุงเทพมหานครเริ่มกระบวนการยกเลิกตำแหน่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 และยกเลิกอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2547 นอกจากนี้ ในเขตเทศบาลตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงกำนัน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ได้ถูกยกเลิกไป ตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546

ผลของการดำเนินการให้เกิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นทางการมากขึ้น ทำให้ในหลายพื้นที่ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้ถูกยกเลิกไป แต่ถึงกระนั้น ในพื้นที่ที่ยังมีตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านอยู่ บทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย มาลา (2559) ได้อธิบายเกี่ยวกับการคงอยู่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านไว้ 4 ประการ ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ ที่จำนวนกำนันผู้ใหญ่บ้านเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนและจำนวนประชากร และจากการที่ห้ามยกเลิกตำแหน่งดังกล่าวหลังการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2552 ด้านการเมือง กำนันผู้ใหญ่บ้านมีความเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการเมืองในฐานะฐานเสียงระดับชุมชน ที่สามารถเชื่อมโยงกับประชาชนในพื้นที่ได้ ด้านการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมชุมชน ผลจากการเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ทำให้การยอมรับบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านแตกต่างไปจากชุมชนแบบเดิมและด้าน

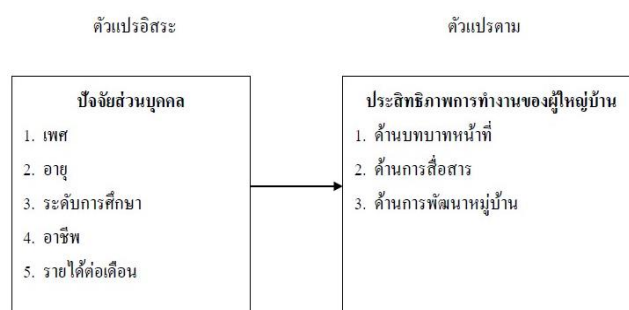
การกระจายอำนาจ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้าน กล่าวคือ เป็นการปรับตัวโดยชูลักษณะเด่นในเรื่องการดูแลทุกข์สุขของประชาชน และการสร้างความร่วมมือกับกลุ่มองค์กรชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม

ปัจจุบันแม้จะมีข้อเสนอให้แก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำรงตำแหน่งของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เช่น วาระการดำรงตำแหน่ง (รัฐสภา, 2568) การคงตำแหน่งดังกล่าวไว้ในเขตพื้นที่ที่ประกาศเป็นเทศบาล (Thai PBS, 2568) รวมถึงข้อถกเถียงให้ยกเลิกตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้านเนื่องจากบริบททางสังคมที่เปลี่ยนไป (ประชาไท, 2568) อย่างไรก็ตาม บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบันยังคงดำเนินไป โดยในด้านกลไกหนึ่งของการปกครองส่วนภูมิภาค ผู้ใหญ่บ้านยังคงทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของหน่วยงานราชการ การระดมข้อพิพาทในพื้นที่ การดูแลทุกข์สุขของประชาชน ส่วนในด้านสังคมผู้ใหญ่บ้านยังคงบทบาทการประสานกับภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงบทบาทในฐานะบารมีชนในฐานะผู้นำหมู่บ้าน (ไพฑูริย์ มาลา, 2559)

ดังนั้น ในการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ของตนเอง ได้รับความคาดหวังจากประชาชน โดยจำเป็นต้องทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ตามกฎหมาย กำหนด รวมถึงความสามารถของผู้ใหญ่บ้านในการบริหารจัดการที่ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจในท้องถิ่น การสาธารณสุข และความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ งานวิจัยฉบับนี้ จึงมุ่งศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน โดยใช้จังหวัดเพชรบุรีเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรีมีลักษณะภูมิประเทศ และสภาพสังคมที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนที่สะท้อนต่อประสิทธิภาพของผู้ใหญ่บ้านอย่างสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทการทำงานที่มุ่งสร้างประโยชน์ให้กับพื้นที่ของตนเองอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ตามความเห็นของกลุ่มประชาชน

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน แตกต่างกัน
2. ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน แตกต่างกัน
3. ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน แตกต่างกัน
4. ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน แตกต่างกัน
5. ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ประกอบด้วย ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านการสื่อสาร และด้านการพัฒนาหมู่บ้าน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15-20 ธันวาคม พ.ศ. 2567

ขอบเขตด้านพื้นที่

เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านลาด อำเภอชะอำ อำเภอเขาย้อย และอำเภอยาง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร: ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 396,094 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง: ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane) ความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดขึ้นโดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 และการกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเรื่อง ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน และสัมภาษณ์เบื้องต้นจากประชาชนเกี่ยวกับบทบาทและความพึงพอใจต่อการทำงานของผู้ใหญ่บ้านจากประชาชนในตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 30 คน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามประสิทธิภาพการทำงานของ ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านการสื่อสาร และด้านการพัฒนาหมู่บ้าน

สำหรับแบบสอบถาม เรื่อง ประสิทธิภาพการทำงานของ ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านใน จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านการสื่อสาร และด้านการพัฒนาหมู่บ้าน โดยลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษา และ รูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของ อาจารย์ที่ปรึกษา นำมาตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ซึ่งพิจารณาเลือก ข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้ วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการครบถ้วน สามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่าย รวมถึงผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้สะดวก และได้ข้อมูลครอบคลุมพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดเพชรบุรี ขั้นตอนเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามทราบ

2. ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยการใช้การแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรีที่ได้จากแบบสอบถามมาทราบส่วนประมาณค่า โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistic) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กำหนดหลักเกณฑ์ การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยของคะแนน	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ด้วยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่าง ทดสอบด้วยสถิติ Least-significant different (LSD) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 400 คน จำแนกรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

ด้านเพศ: ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 รองลงมา คือ เพศชาย จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 และเพศหลากหลาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

ด้านอายุ: ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 28- 44 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 รองลงมา คือ 45- 59 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.75 อายุ 18-27 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.25 และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ตามลำดับ

ด้านการศึกษา: ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 รองลงมา คือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า หรือเทียบเท่า จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.75 ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

ด้านอาชีพ: ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.75 รองลงมา คือ พนักงานเอกชน จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 รับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 เกษตรกร จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 และพ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ/ว่างงาน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 ตามลำดับ

ด้านรายได้ (ต่อเดือน): ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 รายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 ไม่มีรายได้ จำนวน 68 คน 17.00 รายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75

และรายได้ต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม

ผลวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านการสื่อสาร และด้านการพัฒนาหมู่บ้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม

ประสิทธิภาพการทำงานของ ผู้ใหญ่บ้าน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ผลลัพธ์
ด้านบทบาทหน้าที่	3.97	0.74	มาก
ด้านการสื่อสาร	3.98	0.77	มาก
ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน	3.89	0.76	มาก
รวม	3.95	0.71	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ ด้านบทบาทหน้าที่ ($\bar{X} = 3.97$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.89$)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ด้านบทบาทหน้าที่

ในด้านการทำหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ผู้วิจัยได้ออกแบบคำถามโดยนำบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายมาปรับเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานในพื้นที่ของผู้ใหญ่บ้าน ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ด้านบทบาทหน้าที่ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชน

มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ด้านบทบาทหน้าที่

ประสิทธิภาพการทำงานของ ผู้ใหญ่บ้าน ด้านบทบาทหน้าที่	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ผลลัพธ์
ผู้ใหญ่บ้านดูแลให้หมู่บ้าน ปลอดภัยจากโจรขโมย ทรัพย์สินและพืชผลการเกษตร	4.09	0.94	มาก
ผู้ใหญ่บ้านดูแลให้ข้อพิพาทของ คนในหมู่บ้านได้รับการไกล่เกลี่ย อย่างทันท่วงที	3.94	0.86	มาก
ผู้ใหญ่บ้านดูแลป้องกันมิให้ผู้ใด นำที่ดินสาธารณะประโยชน์ ประจำหมู่บ้านไปใช้เป็นของ ส่วนบุคคล	3.88	0.95	มาก
รวม	3.97	0.74	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ด้านบทบาทหน้าที่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ใหญ่บ้านดูแลให้หมู่บ้านปลอดภัยจากโจรขโมยทรัพย์สินและพืชผลการเกษตร ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คือ ผู้ใหญ่บ้านดูแลให้ข้อพิพาทของคนในหมู่บ้านได้รับการไกล่เกลี่ยอย่างทันท่วงที ($\bar{X} = 3.94$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ใหญ่บ้านดูแลป้องกันมิให้ผู้ใดนำที่ดินสาธารณะประโยชน์ประจำหมู่บ้านไปใช้เป็นของส่วนบุคคล ($\bar{X} = 3.88$)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ด้านการสื่อสาร

การทำงานของผู้ใหญ่สำหรับการปกครองท้องถิ่น บทบาทการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ รวมถึงการนำข้อมูลปัญหาที่ได้รับจากประชาชนไปประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อ ถือว่าเป็น

บทบาทที่อาศัยความใกล้ชิดของผู้ใหญ่บ้านและประชาชนในพื้นที่ โดยผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานในด้านนี้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ด้านการสื่อสาร

ประสิทธิภาพการทำงาน ของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการสื่อสาร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ผลลัพธ์
ผู้ใหญ่บ้านพบปะพูดคุยกับประชาชน ทุกครัวเรือนอย่างเป็นกันเอง เป็นประจำทุกเดือน	4.02	0.87	มาก
ผู้ใหญ่บ้านนำปัญหาที่ได้รับทราบจาก ประชาชนในหมู่บ้านไปประสานงาน เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว	3.93	1.00	มาก
ผู้ใหญ่บ้านนำข่าวสารที่มีประโยชน์ จากหน่วยราชการและสังคมภายนอก มาบอกเล่าแก่ประชาชนอย่าง สม่ำเสมอ	3.99	0.84	มาก
รวม	3.98	0.77	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ด้านการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ใหญ่บ้านพบปะพูดคุยกับประชาชนทุกครัวเรือนอย่างเป็นกันเองเป็นประจำทุกเดือน ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา คือ ผู้ใหญ่บ้านนำข่าวสารที่มีประโยชน์จากหน่วยราชการและสังคมภายนอกมาบอกเล่าแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.99$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ใหญ่บ้านนำปัญหาที่ได้รับทราบจากประชาชนในหมู่บ้านไปประสานงานเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.93$)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน

สำหรับด้านการพัฒนาหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้มีบทบาทในด้านการบริหารจัดการทรัพยากร งบประมาณ และบุคลากรแต่การทำงานในด้านการพัฒนา ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผลวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน

ประสิทธิภาพการทำงานของ ผู้ใหญ่บ้าน ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ผลลัพธ์
ผู้ใหญ่บ้านดูแลประสานงานแก้ไข ปัญหาถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ	4.02	1.03	มาก
ผู้ใหญ่บ้านดูแลประสานงานแก้ไข ปัญหาเรื่องน้ำประปา	3.83	0.91	มาก
ผู้ใหญ่บ้านดูแลประสานงานไม่ให้มี การลอบทิ้งขยะข้างถนน	3.86	0.99	มาก
ผู้ใหญ่บ้านดูแลประสานงานแก้ไข ปัญหาเรื่องฝุ่นควันจากการเผาขยะ เผาทุ่งนา-สวน	3.79	1.03	มาก
ผู้ใหญ่บ้านดูแลประสานงานปรับปรุง พื้นที่และอาคารสาธารณะในหมู่บ้าน ตลอดเวลา	3.95	0.93	มาก
รวม	3.89	0.76	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ใหญ่บ้านดูแลประสานงานแก้ไขปัญหาดินเป็นหลุมเป็นบ่อ ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา คือ ผู้ใหญ่บ้าน

ดูแลประสานงานปรับปรุงพื้นที่และอาคารสาธารณะในหมู่บ้านตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.95$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ใหญ่บ้านดูแลประสานงานแก้ไขปัญหาเรื่องฝุ่นควันจากการเผาขยะเผาทุ่งนา-สวน ($\bar{X} = 3.86$)

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ส่งผลต่อความคิดเห็นของต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ปรากฏผลกล่าวคือ

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านบทบาทหน้าที่และด้านการสื่อสารไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็น	เพศ					
ของประชาชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านบทบาทหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	3.01	2	1.50	2.75	0.07
	ภายในกลุ่ม	216.95	397	0.55		
	รวม	219.95	399			

(ต่อ)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	เพศ					
ของประชาชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	1.06	2	0.53	0.90	0.41
	ภายในกลุ่ม	235.81	397	0.59		
	รวม	236.88	399			
ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	3.66	2	1.83	3.20	0.04*
	ภายในกลุ่ม	227.09	397	0.57		
	รวม	230.75	399			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.01	2	1.01	2.03	0.13
	ภายในกลุ่ม	196.50	397	0.49		
	รวม	198.51	399			

หมายเหตุ. *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นของประชาชนที่เพศต่างกัน ต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการพัฒนา มีความแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Fisher's LSD procedure พบว่า มีคู่ที่แตกต่างกัน คือ ประชาชนเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกับประชาชนที่มีเพศหลากหลาย

2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านการสื่อสาร และด้านการพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพ
การทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี
จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็น ของประชาชนต่อ ประสิทธิภาพการ ทำงานของ ผู้ใหญ่บ้าน	อายุ					
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านบทบาทหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	6.20	3	2.07	3.83	0.01*
	ภายในกลุ่ม	213.75	396	0.54		
	รวม	219.95	399			
ด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	6.77	3	2.26	3.88	0.01*
	ภายในกลุ่ม	230.11	396	0.58		
	รวม	236.88	399			
ด้านการพัฒนา หมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	9.14	3	3.05	5.44	0.00*
	ภายในกลุ่ม	221.61	396	0.56		
	รวม	230.75	399			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	6.85	3	2.28	4.72	0.00*
	ภายในกลุ่ม	191.66	396	0.48		
	รวม	198.51	399			

หมายเหตุ. *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Fisher's LSD
Procedure พบว่า 1) ประชาชนที่มีอายุ 18-27 ปี มีความคิดเห็น
ต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านบทบาทหน้าที่ แตกต่าง

กับประชาชนที่มีอายุ 28-44 ปี 45-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป 2) ประชาชน
ที่มีอายุ 18- 27 ปี มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของ
ผู้ใหญ่บ้าน ด้านการสื่อสาร แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 28-44 ปี
และ 60 ปีขึ้นไป และประชาชนที่มีอายุ 45-59 ปี มีความคิดเห็นต่อ
ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการสื่อสาร แตกต่างกับ
ประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และ 3) ประชาชนที่มีอายุ 18-27 ปี
มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการพัฒนา
หมู่บ้าน แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 28-44 ปี 45-59 ปี และ 60
ปีขึ้นไป

3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น
ต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านบทบาทหน้าที่ และ
ด้านการสื่อสาร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อ
ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านใน
จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็น ของประชาชนต่อ ประสิทธิภาพการ ทำงานของ ผู้ใหญ่บ้าน	ระดับการศึกษา					
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านบทบาทหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	7.25	4	1.81	3.37	0.01*
	ภายในกลุ่ม	212.70	395	0.54		
	รวม	219.95	399			
ด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	9.29	4	2.32	4.03	0.00*
	ภายในกลุ่ม	227.59	395	0.58		
	รวม	236.88	399			

(ต่อ)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น ของประชาชนต่อ ประสิทธิภาพการ ทำงานของ ผู้ใหญ่บ้าน	ระดับการศึกษา					
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนา หมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	5.18	4	1.30	2.27	0.06
	ภายในกลุ่ม	225.57	395	0.57		
	รวม	230.75	399			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	6.01	4	1.50	3.08	0.02*
	ภายในกลุ่ม	192.50	395	0.49		
	รวม	198.51	399			

หมายเหตุ. *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Fisher's LSD procedure พบว่า 1) ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านบทบาทหน้าที่ แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และ 2) ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการสื่อสาร แตกต่างกับประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการสื่อสาร แตกต่างกับประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านการสื่อสาร และด้านการพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อ

ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี
จำแนกตามอาชีพ

ความคิดเห็น ของประชาชนต่อ ประสิทธิภาพการ ทำงานของผู้ใหญ่บ้าน	อาชีพ					
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านบทบาทหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	10.48	6	1.75	3.28	0.00*
	ภายในกลุ่ม	209.47	393	0.53		
	รวม	219.95	399			
ด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	12.10	6	2.02	3.53	0.00*
	ภายในกลุ่ม	224.78	393	0.57		
	รวม	236.88	399			
ด้านการพัฒนา หมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	17.90	6	2.98	5.51	0.00*
	ภายในกลุ่ม	212.85	393	0.54		
	รวม	230.75	399			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	12.35	6	2.06	4.35	0.00*
	ภายในกลุ่ม	186.16	393	0.47		
	รวม	198.51	399			

หมายเหตุ. *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Fisher's LSD procedure พบว่า 1) ประชาชนที่มีอาชีพพนักงาน/นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านบทบาทหน้าที่ แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน รัฐวิสาหกิจ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ และพ่อบ้าน/

แม่บ้าน/เกษียณอายุ/ว่างงาน ประชาชนที่มีอาชีพพนักงานเอกชน และเจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านบทบาทหน้าที่ แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ และ ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านบทบาทหน้าที่ แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร 2) ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา พนักงานเอกชน และเจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการสื่อสาร แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ และประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการสื่อสาร แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร และ 3) ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา และพนักงานเอกชน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงานรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ พ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ/ว่างงาน และเกษตรกร และประชาชนที่มีอาชีพเจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงานรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ และพ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ/ว่างงาน

5. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านการสื่อสาร และด้านการพัฒนาหมู่บ้าน ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อ

ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ความคิดเห็น ของประชาชน	รายได้ต่อเดือน					
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ต่อประสิทธิภาพ การทำงานของ ผู้ใหญ่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	3.33	4	0.83	1.52	0.20
	ภายในกลุ่ม	216.62	395	0.55		
	รวม	219.95	399			
ด้านบทบาท หน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	4.84	4	1.21	2.06	0.09
	ภายในกลุ่ม	232.04	395	0.59		
	รวม	236.88	399			
ด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2.14	4	0.54	0.93	0.45
	ภายในกลุ่ม	228.61	395	0.58		
	รวม	230.75	399			
ด้านการพัฒนา หมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2.71	4	0.68	1.37	0.24
	ภายในกลุ่ม	195.80	395	0.50		
	รวม	198.51	399			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.71	4	0.68	1.37	0.24
	ภายในกลุ่ม	195.80	395	0.50		
	รวม	198.51	399			

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสาร รองลงมา คือ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน

2. เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประชาชน พบว่า ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีที่มีเพศ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สำหรับปัจจัยที่ทำให้ความเห็นของกลุ่มประชาชนแต่ละกลุ่มมีต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านมีความแตกต่างกัน เนื่องจากบทบาทการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ที่ใกล้ชิดประชาชนในระดับหมู่บ้าน การทำงานที่เน้นการติดต่อประสานงาน การเป็นตัวกลางระหว่างหมู่บ้านกับหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการดูแลและช่วยเหลือประชาชน อาจส่งผลให้ประชาชนในกลุ่มอายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน ต้องใช้บทบาทการทำงานของผู้ใหญ่บ้านโดยเฉพาะด้านบทบาทหน้าที่ และด้านการสื่อสาร เพื่อตอบสนองการเข้ารับบริการจากภาครัฐที่ตรงจุด และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สำคัญจำเป็นต้องการประกอบการอาชีพ และใช้ชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ใหญ่บ้านกับประชาชน อาจนำมาซึ่งความไว้วางใจต้องการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ความคิดเห็นในระดับมาก อาจสะท้อนถึงความคาดหวังของประชาชนต่อผู้ใหญ่บ้านในการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีสามารถทำงานสนองต่อความคาดหวัง และความต้องการของประชาชนได้

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรชัย สุทธิ (2562, น. 87) เรื่อง บทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตท้องที่อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร พบว่า

ระดับบทบาทหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามความคิดเห็นของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา ทองทา (2567, น. 107) เรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก พบว่า บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของนันทศรย์ บัวเพื่อน (2567, น. 98) เรื่อง บทบาทและภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ในเขตพื้นที่อำเภอเกรียงไกร จังหวัดสุโขทัย พบว่า บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ที่พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน ดังนั้น ผู้ใหญ่บ้านควรให้ความสำคัญกับการดูแลประสานงานแก้ไขปัญหาถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ดูแลประสานงานแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำประปา การดูแลประสานงานไม่ให้มีการลอบทิ้งขยะข้างถนน ดูแลประสานงานแก้ไขปัญหาเรื่องฝุ่นควันจากการเผาขยะเผาฟางนา-สวน ดูแลประสานงานปรับปรุงพื้นที่และอาคารสาธารณะในหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของตนเองอยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ เพื่อจะได้ทราบถึงประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใหญ่บ้านที่กว้างและครอบคลุมทั่วประเทศ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ และคณาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตรมหาวิทยาลัยรังสิต

ขอขอบคุณประชาชนในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีที่กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย และทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

รายการอ้างอิง

- ชลธิชา ทองทา. (2567). แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลกสงคราม.
- ไพบูลย์ งามลา. (2559). การคงอยู่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในบริบทของการกระจายอำนาจ. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 11(1), 305- 317.
- นันทกรีย์ บัวเผื่อน. (2567). บทบาทและภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ในเขตพื้นที่อำเภอคลองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลกสงคราม.
- ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง ยกเลิกตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ในเขตกรุงเทพมหานคร. (29 กันยายน 2547). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 121 ตอนพิเศษ 108 ง, หน้าที่ 26 - 27.
- ประชาไท. (2568). ชำรงศักดิ์โพลีเซียนอยากให้อยากเล็ก 'กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน' 37.51% ไม่อยากยกเลิก 35.53%. สืบค้นจาก <https://prachatai.com/journal/2025/01/111905>
- ปริญ นิทัศน์เอก. (2553). พัฒนาการของการปกครองท้องถิ่นไทยในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น (พ.ศ.2440-2552) (ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546. (22 ธันวาคม 2546). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 120 ตอนที่ 124ก, หน้าที่ 1-15.
- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น ร.ศ.116. (30 พฤษภาคม 2440). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 14 ตอนที่ 9, หน้าที่ 105-124.
- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457. (17 กรกฎาคม 2457). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 31 ก, หน้าที่ 229-274.
- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2552. (30 ธันวาคม 2552). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 126 ตอนที่ 100 ก, หน้าที่ 1-3.
- รัฐสภา. (2568). การรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. ลักษณะ ๗ ปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่...) พ.ศ... สืบค้นจาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/350202>
- วัชรชัย สุทธิ. (2562). บทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามความเห็นของประชาชนในเขตท้องที่อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2567). สถิติประชากรรายจังหวัด เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ตามช่วงอายุ 13 ปี ถึง 82 ปี. สืบค้นจาก <https://stat.bora.dopa.go.th/StatMIS/#/ReportStat/3THaiPBS>.
- hai PBS. (2568). มท.เร่งแก้ พ.ร.บ.เทศบาล หลังพบบทบัญญัติพันตำแหน่ง "กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน" ขัด กม.ปกครองท้องถิ่น. สืบค้นจาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/350202>